

Ljubljana. Zadnje delo Gl. M. v tekočem šolskem letu je končano. — Šolske produkcije 17., 19. in 20. junija so prešle. Če primerjam različne sporede enakih produkcij ali koncertov iz prejšnjih let, ne morem najti nikakega napredka, morda da postajajo te prireditve vedno bolj dolgočasne. Že l. 1906. so gojili goslarski ensemble. L. 1908. so se prav pridno gojile ensembelske vaje pevcev. Spominjam se znanega nastopa goslarskega kvarteta, ki je izvajal kvartet lastnega izvora. Sporedi so imeli le po 6 do 8 točk, ali med nastopajočimi so bili učenci, ki so kot muziki za naše skromne razmere nekaj pomenili in tudi nekaj dosegli. Sporedi so bili premišljeno pripravljeni, koncerti so bili lepi. Programi letošnjih produkcij so nekako zmašeni; vidi se mi, kakor bi se šele v zadnjih 14 dneh spomnili, da je potreba prirediti javne produkcije. Po teh prireditvah soditi je Gl. M. skoraj samo še klavirska šola. Nobenih ensembelskih nastopov, ne instrumentalnih, ne pevskih, skoraj več ni; na pr. je izmed 13 točk 8 klavirskih, 2 pevski in 3 violinske. Naj se mi ne zameri, da v oceni porabljam primerjalno kritiko. Še l. 1906. so bili taki koncerti gojencev marca meseca; koncert šolskega leta so pa bile zopet običajne produkcije vseh učencev. Ti koncerti so bili uvrščeni v koncertno sezijo Gl. M. in so tudi bili njen ponos. Sedaj so pa degradirani na ono stopnjo, na kateri so produkcije koncert leta v pevski sobi Gl. M. Pokazati se hoče samo kolikor mogoče veliko število učencev, vse drugo je stranska stvar. Tretji nedostatek in ne najzadnji pa je ta, da so sporedi teh produkcij ravno taki kakor oni javnih produkcij katerekoli pruske glasbene šole. Priznam, da so naše instrumentalne kompozicije maloštevilne, da se pa tako izvajajoče izločujejo še iz javnih produkcij gojencev, je vredno najhujše obsodbe. In če še ni slovenskih instrumentalnih komponistov, pa se vsaj dobe na izbero med Čehi, Poljaki in Rusi! Glasbena Matica bo morala postati slovenska in slovanska. Stem pa ne trdim, da se naj vsak neslovanski komponist izloči iz Gl. M. Ne! Naj jih učenci spoznavajo; na spored javnih šolskih produkcij pa ne spadajo. Bilo bi preobsežno pečati se s posameznimi učenci; zaslužijo pa vsi z učitelji vred priznanje. Katera klavirska šola je boljša, je težko reči; prvi polaga večjo važnost na tehniko, drugi na prednašanje, tretji zopet na ritmiko itd. Zato bi bilo prav dobro, da se učitelji razvrste po njih posebnih sposobnostih in se enemu pridele učenci samo nižjih ali srednjih ali pa višjih razredov. Posamezni učitelji bodo sicer na slabšem, pridobila pa bode šola in učenci in to je glavno. Klavir so poučevali: Gdč. *Chlumecka* in gg. *Gerbič*, *Pavčič* in *A. Trost*. — G. *Vedral* je že tolikokrat priznan violinski učitelj z najlepšimi uspehi. Vendar moram povdarjati, da en sam učitelj nikakor ne more vsega dela zmagati. Solopetje sta poučevala gg. ravnatelj *Gerbič* in artistni vodja *Hubad*. Pri vseh treh produkcijah je nastopilo 24 klaviristov, 8 violinistov in samo 6 pevcev.

Dr. Kozina

Ljubljana. Povodom hrvaško-slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani je priredilo Glasbeno Društvo »Ljubljana« dne 25. avgusta t. l. v veliki dvorani »Uniona« koncert. Sodeloval je popolni orkester vojaške godbe pešpolka št. 27 pod vodstvom kapelnika pl. *Zanettija* ter eksaktno izvajal *Gadejeve* »Odmeve iz Ossiana«, *Griegovo* »Lirično suito« (dva stavka) in *Dvořákova* »Slovenska plesa« št. 3. in 8. — Mešani zbor »Ljubljane« je zapel *Krekov* »Blagor jim«, *Svetkovo* novo skladbo »Slovenska zemlja« in od *Svetka* harmonizirane slovenske narodne pesmi: 1. Je pa davi slan'ca pala, 2. Gozdnič je že zelen, 3. Rasti, rasti rožmarin, 4. Dekle, zakaj s' tako žalostno, 5. Bratci veseli vsi, 6. Glej čez jezero, gor čez gmajnico, in 7. Lušno je to na deželi. — *Krekov* težki zbor se je izvajal primeroma dosti dobro, vendar ne več s tisto sigurnostjo kakor na prejšnjem koncertu. Težišče koncerta je bil *Svetkov* novi mešani zbor »Slovenska zemlja«. Mogočna, nenavadna skladba je napravila globok vtisk, zlasti moram omenjati na široko zastavljeni fugirani stavek »Tam izpod sivega Triglava«, ki se pa v drugi kitici na besedilo

»Pred njen (Marijin) oltar cvetlice troši« ne prilega več, pač pa bi se sigurno podal za sklep v zadnji (4.) kitici. Tretja kitica je zložena za čveterospev, ki so ga iskreno in občuteno peli: gdč. *Zupin* in *Kovač* in gg. *Bajde* in *Jovan*. Pri slovenskih narodnih pesmih bi si bili želeli — pri prvih šestih pesmih — od vsake pesmi vsaj po dve, tri kitice; kajti če se poje od ene in še te kratke pesmi le ena sama kitica, potem pa takoj nova pesem intonira, nam pesem ena za drugo zabriše sled za prejšnjo in tako ne ostane koncert tako aranžiranega venčka dosti več nego nič. — Sicer so pa bile pesmi vse lepe in so se gladko zapele. — Moški zbor »Ljubljane« je zapel znano *Foersterjevo* skladbo »Povejte ve planine« in *Novakov* »Gorski kraj«, pri katerem je imel tenor-solo prof. *Adolf Robida*. Preprosta, a prijazna skladba, ki sta jo zbor in solist pela posebno občuteno, se je na splošno željo občinstva morala ponoviti. — Opera pevka gospa *Otahalova* je v treh pesmih, eni češki, eni slovenski in eni hrvaški zopet sijajno kazala svojo pevsko, deloma tudi koloraturno umetnost in žela povsem zaslužen velik aplavz.

Stanko Premrl

Ljubljana. Koncert slovenskih učiteljev ob priliki petindvajsetletnice »Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev«. Kamorkoli pogledaš po naši krasni domovini, povsod najdeš učitelja kot delavca na kulturnem polju. S ponosom sme zreti »Zaveza« na svoje kulturne delavce, in vsak pisec slovenske kulturne zgodovine bo moral s častjo omeniti zatirani učiteljski stan, ki nam je dal toliko pisateljev, toliko pesnikov, predvsem pa glasbenikov! Srečna misel odbora »Zaveze« je bila gotovo ta, da počasti svoj jubilej s slavnostnim koncertom, na katerem se pokaže učitelj kot ustvarjajoči in proizvajajoči glasbenik. Med ustvarjajočimi smo našli javnosti že znana imena skladateljev *Emila Adamiča* in *Ferd. Juvanca*, harmonizatorja *Janka Žirovnika* in *Frana Marolta*; med izvajajočimi pa sopranistko *Miro Dev-Costaperaria*, učiteljska sinova, pianista *Antona* in violinista *Janka Trosta*, pevovodjo *Frana Marolta* in mnogoštevilni zbor dičnih učiteljic in učiteljev. Kritiki bi sicer moral presojati koncert ne oziraje se na okoliščine, pod katerimi je nastal; ker pa poznam razmere, ki so onemogočile zboroma večje število skušenj, zato naj velja moja ocena tudi s tega stališča. Podlaga vsemu koncertu je bil zbor. Med moškimi in ženskimi zbori najdemo večino narodnih pesmi; le troje umetnih pesmi smo slišali: *E. Adamiča* mešani zbor »Moravska narodna« in moški zbor »Dan slovanski«. »Moravsko narodno« je skladatelj zložil svojim tovarišem »pevcem in pevkam ob jubileju učiteljske zaveze«. *Adamič* je vedel, da ne bo mogoče dovolj skušenj in po tem je tudi pisal. Predpisani tempi so bili mestoma preostri (uvod M M ♩=120), da bi jih mogel zbor po par skušnjah precizno izvajati. Skladba je gladko tekoča, brez vsakih harmoničnih in ritmičnih težkoč, vendar skozinskoz Kettejevemu besedilu primerna. Tudi koralni konec »Njene bele so noge peska se dotikale« ni težaven, ali podal se je s preveliko težavo, da bi napravil efekt, katerega je zaslužil. Drugi mešani zbor, »Izgubljeni cvet« učitelja *Juvanca*, je lahek efektini zbor na znano besedilo S. Gregorčiča. Žal, da je bil sopran in alt veliko premaloštevilni v primeri z moškim zborom. Tretji umetni zbor je bil *Adamičev* že iz N. A. znani zbor »Dan slovanski«, ki se je izvajal z velikim navdušenjem v popolno zadovoljstvo mnogoštevilnega občinstva. Kakor smo že omenili, so bili večina zborov narodne pesmi: *O. Deva* »Dober večer, luba dakle«, »Gorjanska« in »Gozdič je že zelen«. Prvi dve sta prirejani za moški, tretja za ženski zbor. Devove, kakor tudi Žirovnikove harmonizacije: »Kaj pa ti pobič« za moški in »Prišla bo pomlad zelena« za mešani zbor, so v pravem narodnem duhu. Žal, da tega ne morem trditi o *Maroltovih* harmonizacijah, kjer so zlasti v »Travniki so že zeleni« tako nenaravno iskane harmonije, da človeku pri »blagoglasni« narodni pesmi uho boli. Kakor vse, tako je imela tudi *Hubadova* »Ljubca, povej, povej!« lep uspeh, kar je zlasti zasluga neumorno marljivega pevovodje učitelja *Fr. Marolta*, ki je znal s par skušnjami